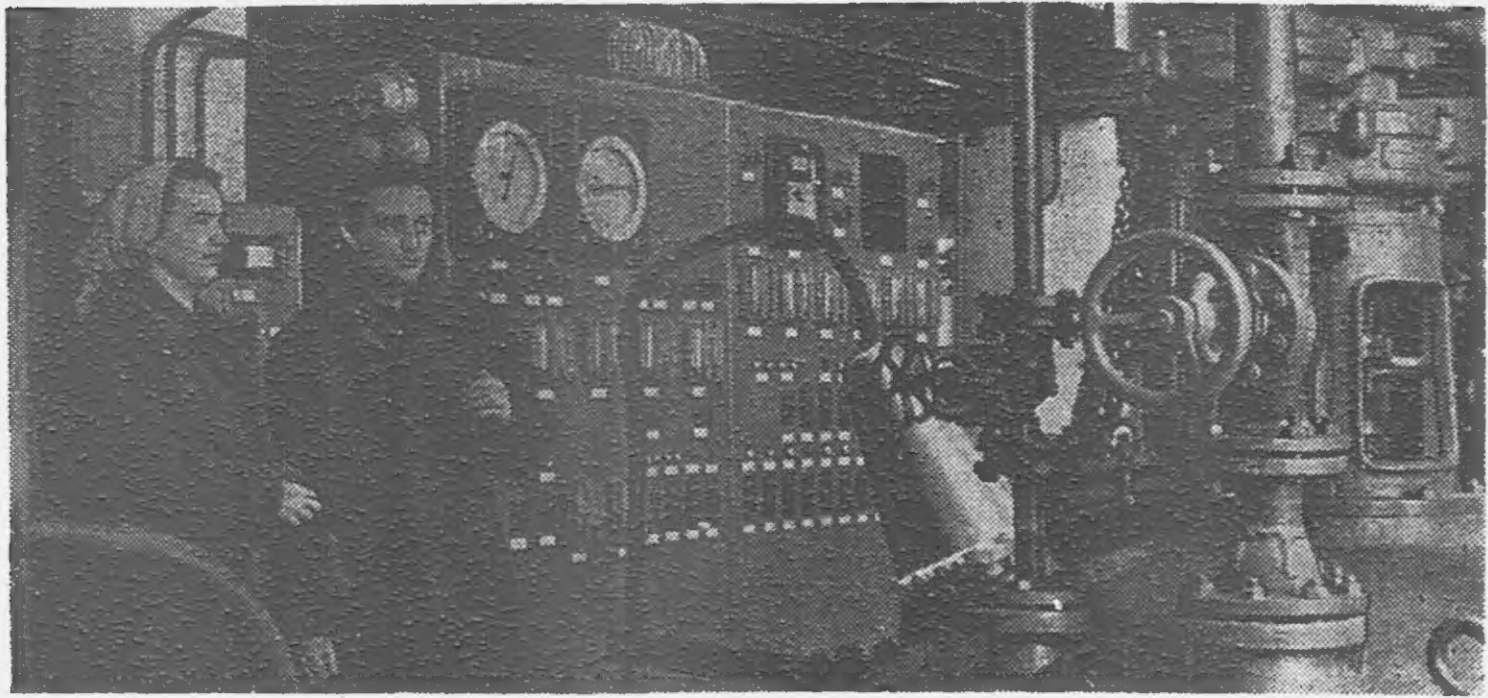

КПСС ЦК ноябрьски Пленума решенеш-вахара юкье!

Нижне-Тагильски пластически массаш еча заводе инообменни кувнаш арацерагдола цехий комплекс болх бе йолашлайта кийчъеш я. Кердача технолог нийсача сферическим

формай гранул хисапе марка бол массех кув кийчбергбо унхаса. Гранулированни кувнаш аьтачарел чоагларга да, кизагларга буалу, пудуха дукхагга пайдане хул. Цу тайпар-

ча кувнех шера пайда эцарга ба шекара, химический промышленность, теплоэнергетике. **Сурта т1а:** грануляце отделение. А. Грехова сурт. ТАСС фотохроника.

Дакхенна дукхагга полиэтилен

Полиэтилен! Кхоане йокха йолаш я из тамашийна продукт. Цу полимер пайда ца эцаш дола промышленность да кьа лаха хала да х1анз. Полиэтилен дукхача доактошна пайда эцаша хана химический коткам ца хулаш, механический чоагларга йолаш, шелла ца йагъаш, диалектрический свойстваш дика йолаш, радиоактивни сердалон з1анарашта дукхал отталуш, газы т1оадални геттара кизагга чакх1оалаш, йага а ренне йоацаш а из хиларак шийла дикагга кхы цхьаькха йоацаш хилар хьаьхон цо.

Тайп-тайпара изделеш хьаеа хана тогъал атта царна юеа ахйтай йиш йолаш да полиэтилен.

Йаламате дика г1улакшаш доакхаш, чакх1ах атта йола бедал корайог1аш хиларак полиэтилен т1а-т1а дукхагга юкье-куху электротехнический, химический, к1ачан, фармацевтический промышленность, машинаш, искусствени хьоаса, т1оарска деча, г1ишшо еча техникана, медицине, дукхача кхыча доакх1ошча.

Грозненский аьттув баьннаб кизагга давлене методда мехка эггара хьаьхаш дахен полиэтилен дакхара. Химический техноложический процессаш чоалхане хилар, дукха проекташ конструишкх к1оачаш хинна ялазча хилар, керда йомаеш йола оборудовани дукха хилар, опыт ца хилар халагга хулийтар керда производство нараерзае. Цхьабакъда, химикаш сийленца к1оачашдир пач-чаьх1акхен лоарх1ам болш дола из декхар.

Проекташ, монтажни балашта, техноложический схемашта юкьера к1оачамбоараш грозненский химинкаша д1адоакх рационализаторский предложенеш юкьекхьаьна наьк1аца. Полиэтилен дахаш доладелча денз юкьейнх1аь 120 рационализаторский предложени.

Уж предложенеш юкьекху хьаьча донка даьта лоац к1оача химинкаша. К1оача специалистех в1амаг1аьх1аь экономический анализа группаш, общественни конструкторский бюросх. Цар лоарх1аьна болх баяь технологический процесс тоаеш, проектировщикийн монтажникийн г1аьташ д1адоакхаш. Дукха в1ашагга а теха, шера д1а-йорж1аьн комсомольца Ю. Козюпас кулгалдича дикагга йолача смена балха опыт.

Катализатор йоацаша № 133

йолча цехе комсомольца Ю. Америкен В. Жуковен кулгала деш общественни хисапе болх баьб исследовательский группа.

Къаьстта боккха лоарх1ам болш ба цу группа эггара т1е-хьагга баь болх: диэтилами-нен-хлоридана цхьан стадеч синтез яр. Из предложени юкьейолаьр баьхан долаш цеха схема юкьера д1адаьхад дукха балхаш, дикна аттача доакхаш да кхыдола балхаш а. Цехера кертера оборудовани нийсса ах кизаггеш я. арацеш йола продукция дикна сов а йоакхаш. Из опыт вай республике полиэтилен доакхача юкьейнх1аь ца йеш, дукха х1а йоацаш полиэтилен дакхаша доладьча мехка кхыча моттигаша а юкьекхуьаш я.

Дукхал доакхача химе энтузиаста балха юкьекхыча уж кердадараш баьхан долаш к1оачагга квартал план дика к1оачаш а яь, республика промышленни предприятешта юкье-йаьна социалистический яьхеш шоллагга моттиг юкьаьр Грозненский химический заводо.

КПСС ЦК ноябрьски Пленуме ше доклад еш нов. Н. С. Хрущева белгалдаькх1ар, полимерни материал — полиэтилен халк1а боахама боккха лоарх1ам болш хилар, дукхача металлашта меттел йолаш йола дарагга а, чоагга а, хоза а материал из хилар тарра.

Х1анз къаьстта а чоагга лоарх1аш да полиэтилен дукхагга а дикагга а дакхар. Цу дешашта хетай яр ноябрь бетта химический заводе хинна технический конференция.

Химинкаша х1анз шой уйла т1аьраьлай цхьадола к1оачамбоараш д1адаьхара. Уж тайпа к1оачамбоараш ераш да: боалоз а катализатор в1амаг1аьх1аь чхьаьста продуктш а чу укахш наст-наста юкье йоьхал телаш йола аппаратура. Фильтр-пресс хила еэзача тайпара ца хилар баьхан долаш футгаташ луттача хана цхьарал сикха буйк; х1анз а к1оачашдаь далаз да боалозацара бензин хьаьк1оастадара а цунах производствеш пайда эцара а дешаш, бензинаца хий дукха хилар баьхан долаш катализатор дукха д1адоакх полимера полимеризация еча хана. Уж г1улакшаш баьхан долаш хила еэзача тайпара дика хилац хьаеш йола продукция.

Уж денхараш к1оачашдаро торо лургя дикагга дола полиэтилен дукхагга дакхаш. Х1анз

семилетна дикъаг1а шера план ханал хьаьла к1оачаштеш г1ертат т1аг1а кхьаьгеш я полиэтилен доакх коллектив. Декабрь бетта хьаьхара шин к1иран план 109 процент к1оачаштеш я. Полиэтилена производстваш дика болх барах тийша хургда х1анз ерригача заводо план к1оачаштеш-г1а. Из дика кхетату полиэтилен доакхача цехий коллективаша. Тешшаме ала йиш йолаш да, доакхача химе тамашийна продукт хьаеш болча кхьаьгешамоша хьагга-доаг1а шера а завод к1аьт1о-тарг ца хилар.

Б. КОСТОВЕВ, инженер.

М.-С. ПЛИВ.

БОККХА НИЗ

Вай мехка шера яьрж1аь КПСС XXII съездо коммунизм хьаьхара оттад1аь докхий декхараш к1оачашдара йола яьх. Семилетка церах 10 миллиард хула фонд хьаьхара хьаьна дика лоацаш ба вай республика дукха а изобреташкх рационализаторш. Предприятешта докха новкостал ду общественни хисапе хьаьх1аь конструкторский бюросх. Производствеш технический прогресс сикхагга чакх1аькхара, рационализаторш, изобреташта докха новкостал ду общественни конструкторский бюросх.

Общественно-конструкторский бюро членаша шой балхаш мук1а болча хана рационализаторский предложенеш тоаеш чертежаш увт1аду, боллош1аь консультаци тел, керда предложенеш гунахар дукха рейдаш ю, изобреташкх йола заявкш в1ашт1аьх1ош, Т1аьхьарча хана, заводской Совета решенеш-общественно-конструкторский бюро бокх1аьш ше яь, ОТБ — общественно-технический бюро яь.

Общественно-конструкторский бюро йолуш в1аьх1аь торошаш а общественно-технический бюро. Общественно-технический бюро членаша чертежаш, технический процесс в1ашт1аьх1ош, хьаьбола пайда лоарх1, нормаш уттау, рационализаторский предложенеш юкьекх1аь болх бу, 350 рационализаторский предложенеша чертежаш кхылоа технический документаш в1ашт1аьх1аьх1аь общественно-технический бюро членаша.

Йаламате дукха чертежаш увт1адаь, ахьадаь 8000 сага-сахат. 1960—1962 шераш1аь заводо общественни бюро членаша в1ашт1аьх1аь а яьх1аь юкьейнх1аьч1аь рационализаторский предложенеша торо хийлтай паччаьх1акхенна 100 эзар сов ах1а кхьод. Цу масалаш хьаьх1аь общественно-технический бюро болх кхетамда в1ашт1аьх1аькхача докха беркат даргдолта.

Докха новкостал ду общественно-технический бюро членаша подшефни йолча Старо-Ортовский оаьх1азарий совхоза. Чоагга болх бу цар кул-кара деча балашта механизаци яра, х1аьта кхылош тайп-тайпара технический дешаш а кхьаьста.

Х1анз общественно-технический бюро членаша совхоза ларх1аь хьаьча к1оромешалка чертежаш увт1адаь ба. Цу дикъаь дика кхьаьх1аь бюро кулгалхо Фришмана, Решетникова, Афанасьева, пенсионера Степанянца, Шекозова, кхыбараша.

Шера хьаьл1аь деча «Красный молот» яьча заводе доладаш из дика г1улакш, вай республика х1ара предприятие общественни конструкторскийн общественно-техническийн бюросх хила еза. Йоккха кхоане а цар.

Технический творчество лакхьаца цу балха дукхагга юкьеоза беза инженераш, техникаш, мастераш, студенташ. Тоаде деча общественни конструкторш болх дикагга берболе хьаьлаш. Из г1улакш дика оттадой, сикха дег1ауаргья производствеш, сикхагга чакх1аьг1аь технический прогресс.

С. ВАРТАНЯН, «Красный молот» завода ВОИР Совета председатель.

КЪОНА ИНЖЕНЕР

—1957 шера Шелковской юкьера дешар деша школа т1ехдика йисте а яькх1а Грознерча мехка даьтта института технологический факультете деша вахар Хаджиев Султан, Дукха х1а ялаше институте дукха а доттагий корабир нохчий з1аьмгача сага. Дукха езаелар цунна студентий боккха коллектив. Йоашта хьаьхаш дола к1оарга йлма заводашка шойш д1аьху практика.

Дизза шин шу дьаьлар тахан дайзачул кхоана дукхагга йлма, говзал, вахар доьзаш, из доьзара Султана ший низ ца кхобеш.

Дика чакх1аькх1ар Султана уьх-шера институт. Из балха вахар Грознерча мехкадаьта чакх1аьх1аь заводо. Г1аьд1аь т1аьй-пар къона инженер заводо коллектив. Султан операторд1аь болх беш аа номер-кхьод йолча катодной установке. Цу установка арацеш метех тайпара продукция. Цунна ца ховр д1аьхьаш дикъаь дола кхьаьнаца мастера Булгакова, кхычар.

Х1анз Хаджиев Султана практика д1аьх1аь новкостал ду институте студенташ. Цо бокх1аьч1аь безамца д1аьхьх царна ца ховр. Август бетта деча болх беш из из цу установка т1а. Дукха езаелаш цунна шой бар тайна коллектив. Семилетка дикъаг1а шера план яьх1аьх1аь дикаре к1оачаш а яь, х1анз хьагга-доаг1а шера чоташ кхьаьх1аь установка коллектив. Планыла совг1а дукха а тоннаш продукция лургя оаха вай хьаьсарча. Дакхенна керда шу хьагга-доаг1а шера, йоах к1оача инженер.

БАЛХА ЮКЪЕ—ТОЛАШАГ1ЙОЛА МЕТОДАШ

«Таханара колхозно-совхозни производствеш», — йоахар Н. С. Хрущева КПСС ЦК ноябрьски Пленуме ше доклад еш, — из коммунизм хьаьх1аь ударни фронт я».

«Назрановский» совхоза боахам республике донх1агга дола боахамеш цаг ба, х1аьта, на-гаьха санна цунна кулгал дика доре, докхий пайдаш де йиш йолаш а бар из.

Цхьабакъда, уьх т1аьхьарча шераш1аь хьаьбай боахам дег1аьмишта ух хьаьчул т1аьхьарча гучадаьнна, боахама кулгалдош хьаьбай продуктш аьх1аь балха кхочамболлаш теркам т1аьбохийташ ца хилар. Из хьаьх1аь цар производствени хьаькхамаш лоах хиларо. Ер шу а хьаькхамаш лоах долаш чакх1аь доакхаш боах совхоза хьаькхаш дег1аьдеш. Хьаьбайта т1аькхаш дола дукх, планыа кхетайта дечаулу дукха а кизагга-г1а-хилар баьхан долаш, дакх1аь йиш йолчох б1аьш центнераш ца доакхаш совхоз.

Фу де деча лоацаша хана хьаьбай боахамаш пайда тергболш хийлтайра. Тоабе беза совхозе в1аьла боацаш балха селекционни болх, зоотехнический учет, кийтеш еса массаза а болх берболе квалифцированни кадрш.

Цу ханне а къаьстта чоагга уйла т1аьхийта еза хьаьла лата опыт а йлманни техниканен караг1аьннараш а балха юкье-кхьаьра.

Моцарг1а а в1ашт1аьх1аькх1аь хила дешар дуг групповой методох к1алтессам йаьсий докхаделта. Цу методо йаьсий дег1аь йодь дег1аь йаьсий ца къаьсттайш хьаьх1аь, х1аьна аьх1аь к1алтессам докхадел йаьсий кара шура хьуькхаш кхьаьр дукхала а, массе тайпа ларашта дикагга дукхал-тотлаш а хул. Цул совг1а, цу системо торо лу продуктивность йола йолч дола доакхаш йаьсий докхадара пайда эца.

Групповой методох к1алтувсаш йаьсий докхадара метод пайданагга хилар хьаьх1аьх1аь уьх тайпара масал доладел йиш я. Уьх шера цу методох 370 йаьса хьаьх1аьх1аь совхозе. Иштта кхьаьча ба йаьсех — 92 процент хьаьх1аьх1аь, кара шура хьуькхаш кхьаьбарех 85 процент мара хьаь ца кхуьча мете. К1алтувсаш кхьаьбаца йаьсашта деннен бийсенен юкьера ларх1аьца 530 грамм дукх т1а-етт1аьнай, х1аьта кара шура хьуькхаш кхьаьбарашта 490 грамм мара етт1аьнай. Х1аьта а совхоза цхьаькх1аь ферма х1анз а дег1аь йаьсий к1алтессам.

саш кхьаь йолаеннай. Боккха лоарх1ам болш да дикагга фуьх йолча бугаьх бизза пайда эцар а доакхана фуьх сикхагга тоадар а дукха еш йола искусствени осемени яра г1улакш совхозе в1ашт1аьх1аькх1аь. Цул совг1а, искусствени осемени яра хьаьбайта юкье д1а-юа дукхаш лараш а дар-жийташ, доакхаш лараш а диттай. Цхьабакъда, болх беш искусствени осемени еш 5 пункт яь а, лараша дика доакхаш дукха ца совхозе.

Во латт совхозе хьаьбай боахамаш халача балха процессашта механизаци яра г1улакш, цо доарк1аь кхьаьгеш аттача боакх1аь а, фермерча болхлой штат кизитен цу тайппара хьаьбай продукция аьх1аьра ц1андар — х1анз а кул-кара те а.

Х1аьта а совхозера дег1аьна балхаш — доакхаш дег1аь, доакхаш т1аьзари д1адилярта, парна хий моладар, кхыш ц1андар — х1анз а кул-кара деш да.

Иш шу хьаьх1аь доакхаш дег1аьна механически агрегатш доттае йолаьяр Яндарерча отделение, цхьабакъда, х1анз а бо-кьонца д1аьх1аьх1аь ца беш бита латт из болх.

Пайдане метод я хьаьхар оаг1аьгашка чухька ца а лоаттаеш, чуг1ола кортамук1аь леларг1олаш кхьаьр. Цу методо

Р. НАУРБИЕВ.

Барт тайна кхьаьхег коллективо

Тха комсий совхоз къона юрта боахам ба, х1аьта оаха доаха кхьаьгеша толамаш донхий да. Уьх аьх1аь шера планыа ларх1аьчул 1764 тонн дукхагга паччаьх1акхенна комсам ек-кай тха коллективо.

Шой балха говзал д1а-юа а луж, балха т1аьхьаьсараш т1аькхеш барт тайна кхьаьхег боллош. Дукха хана денз комсам хьаьх1аьх1аь болх а беш йоккха балха говзал йолча нн. Дыровани Архиповани дика йома-йир шой балха говзал нн. Консулавийнен Зубариевийнен.

Уьх шера комсам чухьаьча къаьстта дика кхьаьхийтар Хараева Хьаваси Шадрова Мана-шен. Х1ара сменах эзар совг1а кинограмм чуьзар цар. Царца яьх1аь баьнна, дика кхьаьхийтар нн. Антоновани Мазанинани.

Дег1аьйоаг1аши тоадуш латт болхлой поселок. Хьаь-даьд 130 керда ценош. Посел-не керда яь берий беш, столова, клуб, ахкан кинотеатр да.

Семилетка пхелагга шера

дикагга болх бергболаш х1ара производствени участие кхьаьгеша я совхоза коллектив. Комсий беша гаяьнаш нийла яьг1аь миллион совг1а керда гаяьнаш а ег1а из к1оачамбоараш д1адаьх1аь оаха. Комсий бешамашкх хьаьхийтар кхашкхен лаяьт1аьш доладел соьара, т1аь-йиннаца х1аьмашта хий дахнара кийчъаш сеть я.

Хозрасчета т1а яькх1аь ларх1аь х1аь оаха комсий бригадш. Цу г1улакхо торо хулийтарг1аь бригадрийн инициатива лакхтеш, шойшта т1аьч1оаг1аь производстваш уоактеш болх дикагга байта. Х1аьта комсам леларий материални безам т1аг1орболш, кхьаьгешама оварсел лакхтеш, продукция аьх1аьра д1абоа мах локхеш йиш хулийтарг1аь цу г1улакхо.

Ала дешар да, масса хана болх беш йолча производствени совещанешта т1аьхьарча хана оаха башка терко ца яьг1а. Х1аьта из болх дика в1ашт1аьх1аь боакхаш а балха т1аьх1аьм лоттабеш а бала низ ба. Балха итогаш юьварг1олаш, продукция цхьа единца, аьх1аьра мел мах баьх1аь а кхьаьгешама оварсел мел лакх1аь а хьаьхар дукха х1ара бутт чакх массаза боал производствени совещанеш е ларх1аь.

В. САВЧУК, Наурский района «Комсомольский» яьча совхоза директор.

Грозненский нефтемаслозаводе хьаьла латташ я н. Гильядова кулгалду № 40 йола установка. 20 ноябре шера план к1оачаш а яь 1963 шера чоташ болх беш я установка.

Сурта т1а: установка дикагга бола болхлой, вонкхагга вола оператор В. И. Косолапов, машинист А. С. Богданов. И. Плевна сурт.

БОККХАЧАЛОАРХ1АМА ДЕКХАРАШ

КПСС ЦК мартовски Пленум хинначул т1аьх1аь дукха х1аьнац, цхьабакъда белгалдак1аь деча, республика партийни организациенни юрта боахама кхьаьгешамош болхлой диксо хьаьнаре новкостал а деш. Пленума решенеш к1оачаштеш дукха х1аьмаш даь хилар.

Ер шу хьаьх1аь дукхача районаша во дена хиннадола-шех, д1адаьхача шерачул дикна дукхагга дакхаш а даькхад, кийч а даьд ялат, тха, фуаш.

Кертера продуктш дукхагга эца йиш хилар республика. 1962 шера 138,5 эзар тонн ялат ийац, х1аьта 1953 шера 39,7 эзар тонн мара кийчдаь-дацар, 1953 шера 12,0 эзар тонн мара ца йицаца метте дукх уьх шера 10 декабрь т1аьх1аь-чаш 19,0 эзар тонн ийац, шура цу хана 18,1 эзар тонн мара ца кийчъаьча — 55,9 эзар тонн, тха 14,7 эзар центнер хиннаца — 29,4 эзар центнер. 1961 шера кийчдаьчул 1962 шера ялати шуьрен 3 процент, дукх 14 процент, фуаш 22 процент дукхагга кийчдаь.

1962 шера ялат кийчдеш колхозашен совхозашен даьх1а толамаш шой баьхан доацаш дац. КПСС ЦК Пленуме нов-

к1оаста Н. С. Хрущева яьх1аьч1аь беша аьх1аь, уж даьх1аьд къаьстта дика хьаьлаш оттарх. Уж хьаьх1аьн култураш д1аьра структура тоаьлар, лаяьт1аьна деча балхий култура лакх1аь-ярх.

Къаьстта белгалдакх1аь деча, ялат дукхагга кийчдара г1улакша юкье Грозненский района колхозашен совхозашен къаьстта донка даьк1аь лаяьца хилар. Цар паччаьх1акхенна декхад планыах 20 эзар тонн докха доаг1аьца 27,8 эзар тонн ялат. Планыа ларх1аьчул дукхагга кийчдаьд ялат Надтеречни, Наурский, Гудермеский, Сунженский районни боахамаша.

Дика толамаш да уьх т1аьхьарча шераш1аь колхозашен совхозашен дьаьхараш. Цхьабакъда, юрта боахама болхлой дика кхетадеш ба ялат, дукх, шура, кхылоа продуктш аьх1аь боарамни темпаш вай парте XXII съездо цул т1аьх1аьг1аь хиннаца КПСС ЦК Пленуменен хьаьх1аьн оттадаьча декхара-ша маях1аьра ца хилар.

Х1анз вай Дакхенна семилетка пхелагга шера наьрга кхьаьчай. Вай декхариьла да юртабоахама дег1аьнча доактошна керда ру-бежаш ях.

Н. С. Хрущева йоах вай дег1аьх1аьра х1анзарча етапо т1а-г1ертта д1адеч мехка чухь 1963 шера 4 миллиарди 200 милли-они — 4 миллиарди 500 милли-они пунтага к1оачаш хилар.

дакхар, х1аьта т1аьх1аь т1адоаг1аь шераш1аь 5 миллиард пунтага к1оачаш. Цунах Российский Федерация 1963 шера 2500—2600 миллион пунт ялат к1оач. Хьаьх1аь а даьча лоарх1аьмаша хьаьх1аьх1аь вай республике 9 миллион пунтал кизаггагга доацаш ялат дакхаш йиш хилар.

1963 шера сен чоташ доакх1аьх1аь колхозашен совхозашен совнагга ялат? Эггара хьаьх1аь ялат дикагга хьуькх1аьтарей лаяьтш пайда дукхагга банх1аь-рен чоташ.

Республика партийни, советский, юртабоахама органаша, колхозийн совхозийн кулгалхоша хьаьбола болх баьб култураш д1аьчача лаяьттай структура тоаеш, цхьабакъда из болх д1а-во а бе безаш ба.

Республика йокъал оттача районийн колхозашен совхозашен дикна дукхагга д1аьдуь гу-раьх1аь дуьш дола ялат. Ериггача республике ларх1аьца 1963 шера хьаьдарг1ола ялат д1аьд1аь на лаяьт1аь 39 эзар гектар дукха-гга да. Х1аьта б1аьсти ялат д1а-дуьш дола лаяьта а 1963 шера уьх шерадар миссел хургда. Из да 1963 шера ялат хургда-ла лаяьта 1962 шера хинначул 39 эзар гектар дукхагга хург-хилар.

Республике гураьх1аь дуьш до-ла ялат д1аьдуьча дег1аьнча яла-тах аханел дукхагга хургдолан-даь валовой ларх1аь доакхаша ялат дукхагга дакхара хьаьх1аь-

хьа чоаггагга дог доакх1аь йоалл гураьх1аь дуьша ялатга, цудухьа из ший ханнах1аь д1аьлар совг1а, цунна йаь а б1аьсти а деш дола г1улакш дика в1ашт1аьх1аь дика деча.

Производствени управлений болхлой, колхозийн совхозийн кулгалхош, юрта боахама специалисташ декхариьла ба гура-х1аь д1аьд1аьнаца ялат г1улакш деш бу болх лакхьод, гура-х1аь ялат д1аьд1аьнаца дикна йок-х1аьч1аь моттигаша шой ханна-х1аь удобрешеш аьх1аьт, х1аьта иштта ялат де деча декхашкхен кхы царех тара йолча садоакх1аь ца х1аьмашкхен лоттабу к1оач-сам ший ханнах1аь в1ашт1аьх1аь балхаш. Х1анзехьа кийч а яь, б1аьсти д1аьбола беза гураьх1аь д1аьнаца ялатцаара оаьсар хими-чески способца д1аьдакхара т1аьхьара к1оачам.

Вай иштта боккха болх бе-геца 1963 шера б1аьсти дуврг-дола ялат чоагга хьуькх1аьтарей кийч еш.

Ховш ма дий лаяьта б1аьсти аьх1аьх1аь колхозийн совхозийн култураш кизагга хьуькхаш моттигаш хилар. Б1аьсти лаяь-та аьх1аь хьуькх1аь кхеташ йола х1аьма я. Колхозийн совхозийн дукхача кулгалхоша цунах йоаг1аь йола выьвадш яь.

Чоагга г1аьдуьш да дукхача шераш1аь з1аьб кизагга оахаш хиннаца районаша эггара хьаьх1аь Грозненский, Надтеречни, На-урский, Шаьла, Урус-Мартана,

Ачхой-Мартана районаша а кхычара а з1аьб аьх1аь г1улакш толамаш чакх1аькх1ар.

Ялат а кхылоа продуктш а дукхагга йоахача боккха лоар-х1аь болш да д1аьдуь фу дика хилар.

Хьаггадоаг1аь шера б1аьсти хьаьж1аьш, горох, сорго, шекара свекла дикагга фуьцен г1аь-х1аь д1аьд1аьнаца дукхагга болх дукхагга пайда эцарах дукх1аьх1аь беза вай. Из дара х1ара колхозни совхозни кийч еза.

Хьаьж1аьшца, шекара свекла-ца, кхыча културашта болх бе-чача звенной опыто хьаьх1аьх1аь кхьаьх1аьх1аь звеноеч в1амаг1аь болш дег1аьмате дика г1улакш хилар. Дукха а дукхагга йолча звенноша юртабоахама култу-раш хьуькх1аьт, кизагга мах д1а а бокх1аьш. Производствени управлений, ериггача колхозий, совхозийн эггара хьаьх1аьра де-кхар да уьх гарггарча деношка звенон в1амаг1

